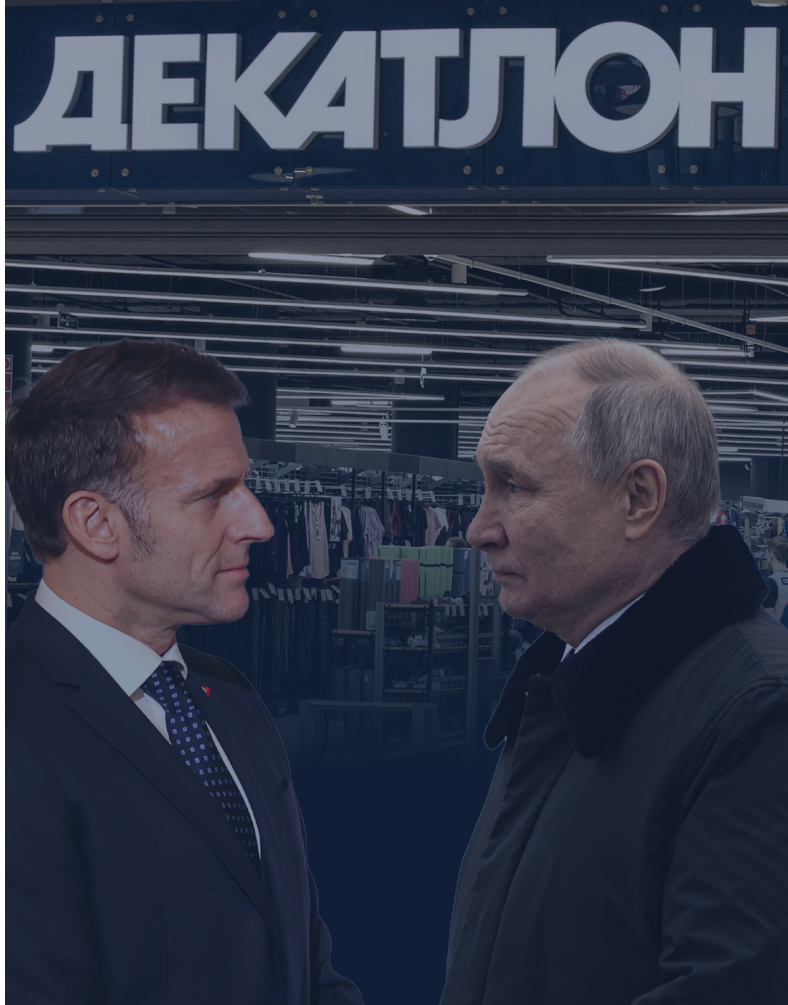

A francia–orosz gazdasági kapcsolatok ellentmondása

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2026.

Szerző(k):

Fejérdy Gergely

Lektorálta:

Vass Ágnes

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.

Borítókép forrás: [bbc.com](#)

Fejérdy Gergely, vezető kutató, MKI

A FRANCIA–OROSZ GAZDASÁGI KAPCSOLATOK ELLENTMONDÁSAI

ÖSSZEFOGLALÓ:

Franciaország és Oroszország gazdasági kapcsolatai az elmúlt három évtizedben stratégiai jelentőségűek voltak, még ha hullámzóan is alakultak. A Szovjetunió felbomlása után Oroszország fontos befektetési és piaci célponttá vált a francia vállalatok számára, különösen az energiaszektorban. A 2014-es szankciók ellenére az együttműködés nem szakadt meg, sőt több nagy projekt – például a Jamal LNG – tovább erősítette az összefonódást. 2022 után azonban az ukrajnai háború radikális fordulatot hozott: számos francia cég kivonult, jelentős veszteségeket szenvedve el, miközben a politikai kapcsolatok mélypontra jutottak. A teljes leválás ugyanakkor nem valósult meg. Több tucat francia vállalat ma is jelen van Oroszországban, különösen az energia- és nukleáris szektorban, ahol a gyors és teljes szakítás komoly ellátásbiztonsági és stratégiai kockázatokkal járna. A hivatalos adatok jelentős visszaesést mutatnak, de a gazdasági realitás ennél összetettebb.

Ez a téma mostanában azért is aktuális, mert egy esetleges háborús rendezést követően elkerülhetetlenül felmerül majd a gazdasági kapcsolatok jövőjének kérdése. Egy tartós „befagyott” állapot aligha szolgálná Európa hosszú távú stabilitását. Franciaország – az EU egyik vezető hatalmaként – kulcsszerepet játszhat abban, hogy a gazdasági együttműködés milyen feltételek mellett és milyen mértékben indulhat újra Oroszországgal. A kérdés nem a status quo visszaállítása, hanem az, hogy a meglévő, ezt az időszakot túlélő francia-orosz gazdasági kapcsolatok miként járulhatnak hozzá a háború utáni európai stratégiai stabilitás megteremtéséhez. Franciaország politikája ebben a tekintetben kettős: miközben biztonsági fenyegetésként tekint Oroszországra, gazdasági és energetikai realitásai miatt nem érdekelt a teljes leválásban. A tanulmány célja annak vizsgálata, hogy beszélhetünk-e olyan pragmatikus egyensúlykeresésről,

amely a stabilitás irányába mutat, vagy épp ellenkezőleg, Franciaország nem kíván majd hozzájárulni egy ilyen kapcsolatrendszer kialakításához Oroszországgal a jövőben.

BEVEZETŐ GONDOLATOK

Az orosz–ukrán háború az elmúlt négy év során alaposan megtépázta az Európai Unió tagállamainak az Oroszországgal való gazdasági kapcsolatait. A szankciós politika, amelynek a fő célja az, hogy térdre kényszerítse a moszkvai vezetést, csak részeredményeket ért el, és esetenként negatívan hatott vissza Európára is. Mivel az utóbbi hónapokban ismét több kísérlet is történt a konfliktus lezárására, érdemes megvizsgálni, hogy a francia–orosz gazdasági kapcsolatokban felszínre tört ellentmondások hatással lehetnek-e Párizs és Moszkva viszonyára.

Habár Franciaország szeretne teljesen függetlenné válni az orosz nyersanyagoktól, illetve más irányt venni a nukleáris energia terén, középtávon egyelőre nem mutatkozik esély e célja megvalósítására. Emmanuel Macron elnök tudatában van ennek, ahogy a francia politikai elit jelentős része is, de korántsem hagyhatják figyelmen kívül, hogy Oroszország jelenlegi vezetésének az agresszív politikája veszélyt jelent Európára, s így Franciaországra is. Párizs úgy látja, hogy ha Ukrajnát magára hagyják Moszkva vérszemet kaphat, és további – akár uniós tagállami – területek ellen is támadást indíthat. Macron elnök szerint Ukrajna támogatásának a beszüntetése és a szankciók feloldása meggyengítené Európát, sőt esetleg célponttá is teheti az oroszok szemében. Párizs számára ezért nagy dilemmát okoz, hogy bizonyos gazdasági érdekek teljesítése, illetve az Európát és benne Franciaországot fenyegető biztonsági kihívások megoldása között lehet-e valamilyen egyensúlyt találni, és ha igen, hogyan.

Franciaország az orosz hibrid háborúnak is rendszeresen a célpontja, ami tovább növeli a bizalmatlanságot: Vlagyimir Putyin rendszerének sikerült a hagyományosan inkább oroszbarát francia közvéleményt is maga ellen fordítania. A jelenlegi francia vezetés aligha tud többet tenni, mint hogy támogat minden békerendezési tervet – amennyiben azokban megfelelő garanciákkal biztosítják, hogy a feltételeket mindkét fél be is tartja. Párizs számára egyelőre a háború leállítása és a biztonság garantálása jelenti a prioritást, s nem az Oroszországgal meglévő gazdasági kapcsolatok. Persze ez nem jelenti azt, hogy teljesen megszakítaná az orosz relációt. Ezért igyekszik úgy lavírozni a szankciós csomagok által

eléggé nehezzé vált helyzetben, hogy a nukleáris szektor ne kerüljön bele egyikbe se. Macron 2025. december 19-én azt is kijelentette,¹ hogy hajlandó lenne ismét tárgyalni Putyinnal – s bár ezt Moszkva pozitívan nyugtázta, a találkozóra még nem került sor. Párizs tehát nyitva akarja hagyni a kaput a lehetséges dialógusra, de nem bármi áron – csak abban az esetben, ha úgy érzi, Franciaország és az EU biztonsága garantált.

Amennyiben idén sikerül megfelelő biztosítékok mellett elhallgattatni a fegyvereket az ukrán–orosz fronton, Franciaország várhatóan nem fogja ellenezni a szankciók fokozatos kivezetését és az orosz–francia gazdasági – különösen az energiaszektorbeli – kapcsolatok lépésről lépésre történő újraélesztését. Ugyanakkor egy ilyen forgatókönyv esetén sem valószínű a 2022 előtti viszonyrendszer helyreállítása, mert Párizs számára az oroszoktól való lehető legnagyobb függetlenség lesz a prioritás, de bizonyos relációk, befektetések új erőre kaphatnak. Ebben a kontextusban vizsgáljuk a francia–orosz gazdasági kapcsolatok közelmúltját és jelenét.

A FRANCIA–OROSZ GAZDASÁGI KAPCSOLATOK POLITIKAI HÁTTERE

Moszkva és Párizs politikai kapcsolatainak a megromlása a Krím félsziget 2014-es orosz annektálása után vált érzékelhetővé, bár 1991 óta egyébként is hullámozóan alakult ez a viszonyrendszer. Az Oroszország és Franciaország közötti gazdasági kapcsolatok, azon belül is a kereskedelem terén, elsősorban az energiahordozók jelentettek prioritást. Ugyanakkor a francia vállalatok a külföldi befektetők élbolyába kerültek Oroszországban, sőt, 2020-ban, két évvel a háború előtt, Franciaország lett az első számú külföldi munkaadó.² A francia cégek számos területen – így az élelmiszeriparban, a bankszférában, a kiskereskedelemben, az energetikában, az autóiparban, az építőiparban/városi szolgáltatásokban, a közlekedésben, a repülőgépiparban és a gyógyszeriparban is – jelen voltak. A 2022-ben kirobbant orosz–ukrán háború a francia jelenlétben is jelentős változást okozott, de annak ellenére, hogy komolyan csökkent, teljesen nem szűnt meg. Franciaország számottevően csökkentette az Oroszországgal való kereskedelmi forgalmát is, s kizárólag az energiaszektorban ütközik jelentős nehézségbe számára a sza-

1 Chloé Berry: „Guerre en Ukraine : Emmanuel Macron se dit prêt à reparler avec Vladimir Poutine.” *RTL*, 2025. december 19., <https://www.rtl.fr/actu/politique/guerre-en-ukraine-emmanuel-macron-se-dit-pret-a-reparler-avec-vladimir-poutine-7900580588>

2 Cécilia Gueuti: „Payer le prix de rester ou celui de partir, le dilemme des entreprises françaises en Russie”, *EuroNews*, 2025. november 4., <https://fr.euronews.com/2025/11/04/payer-le-prix-de-rester-ou-celui-de-partir-le-dilemme-des-entreprises-francaises-en-russie>.

kítás. Párizs ugyanis nehezen tud megválni az orosz energiahordozóktól, mivel az óriási összegekbe kerül; a nukleáris energia terén pedig szinte teljesen lehetetlennek tűnik a helyettesítése. Éppen ezért a francia politikai elit keresi az ország gazdasága számára még kedvező „határokat” és irányokat. Miközben Párizs tökéletesen a tudatában van az orosz agresszív külpolitika Európát is fenyegető veszélyességének, a teljes szakítást el kívánja kerülni Oroszországgal. A belpolitikai instabilitás és az európai tévesztés, valamint Macron elnök „en même temps” [„ugyanakkor”] politikája miatt – amelyet a szimpatizánsai komplex gondolkodásmódként, míg az ellenfelei homályos állásfoglalásként értelmeznek – kifejezetten ellentmondásosan alakulnak a francia–orosz kapcsolatok általánosságban is, de a gazdaság terén még inkább megfigyelhető egyfajta paradox magatartás.

A FRANCIA–OROSZ GAZDASÁGI KAPCSOLATOK 2022 ELŐTT

Az EU 2014-ben szankciókkal reagált Moszkva egyoldalú lépésére, a Krím anektálására, s a büntetőintézkedések bevezetését Párizs is támogatta. A politikai feszültségek ellenére az akkori konfliktus csak rövid ideig érintette negatívan a gazdasági kapcsolatokat. Bár a 2011-ben elért 20 milliárd euróról 11 milliárdra csökkent a francia–orosz kereskedelmi forgalom – ezen belül 2014 és 2015 között 35 százalékos volt a visszaesése –, a következő évtől ismét növekedésnek indult. Nem csak a 2014-es politikai válság volt az oka a kereskedelmi forgalom negatív változásának, hiszen már az azt megelőző években is fokozatos visszaesést lehetett tapasztalni. Ám 2015-ben még így is Franciaország volt a hetedik legnagyobb beszállítója Oroszországnak, a külföldi befektetők között pedig ugyanabban az évben Németország után a második helyre került. A szankciók megakadályozták egyes projektek megvalósulását ugyan, de az akkoriban orosz területen működő ezer francia vállalat közül egy sem hagyta el az országot. Azonban, miután Washington is a szankciók mögé állt, a francia bankok egyre jobban tartottak az amerikai megtorlástól, ezért óvatosabbá váltak az oroszországi befektetések támogatásában, illetve a helyi aktivitásuk terén is.

Mindazonáltal a franciák 2015 után is több jelentős stratégiai projekteket indítottak Oroszországban, például az energiaszektorban. 2017 decemberében Vlagyimir Putyin személyesen avatta fel a Jamal LNG szibériai földgázüzemet, amelyben az orosz Novatek (50,1%), a kínai CNPC (20%) és a Selyemút Alap

(9,9%) mellett a francia TotalEnergies is 20 százalékos részesedéssel bír. Az ügyletet Kína finanszírozza, de a Coface kereskedelmi hitelbiztosítón keresztül Franciaország vállalt garanciát az egész projektért. Akkoriban kezdett el a TotalEnergies bekapcsolódni az oroszok északi-sarki LNG-projektjébe is. A szankciók ellenére a 2018 májusában Szentpéterváron rendezett gazdasági fórumon Emmanuel Macron volt a díszvendég. A francia államfő akkor még lelkesen támogatta a francia–orosz gazdasági projekteket, amelyekből közel harmincat ott írtak alá.³ Ahogy arról már szó volt, 2020-ban az Oroszországban működő külföldi vállalatok közül a franciák alkalmazásában állt a legtöbb munkavállaló.⁴

Azonban már akkoriban voltak jelei annak, hogy Moszkva aligha tartja tiszteletben a francia érdekeket. 2019 februárjában robbant ki a BNP Paribas, a francia multinacionális bank helyi leányvállalatának a vezetője, Philippe Delpal ügye. A bankárt egy orosz riválisa egy üzleti vita miatt feljelentette és börtönbe juttatta, ami erőteljes negatív visszhangot váltott ki Párizsban. Delpal az ítélet szerinti négy és fél évből hat hónapot töltött fegyházban, majd a büntetését felfüggesztették, és 2022-ben a francia titkosszolgálatok közreműködésével elhagyta Oroszországot,⁵ de a moszkvai bíróság 2025 márciusában – távollétében – letöltendő börtönbüntetést szabott ki rá.⁶ A Delpal-ügy (2019) után a francia kis- és középvállalatok jó része kezdte feladni az oroszországi projektjeit, de a nagyobbakat nem rázta meg az eset. Tovább folytatták az együttműködéseiket: például a Safran partnerként részt vett orosz repülőtechnikai projektekben; a két kiskereskedelmi lánc, a Leroy Merlin és a Decathlon további bővítést hajtott végre; az Alstom mozdonyok gyártásáról és szállításáról kötött stratégiai megállapodást az orosz partnerével, a TMH-val, stb.

A 2022-ES FORDULAT, MARADÓ ÉS TÁVOZÓ VÁLLALATOK

Ebbe a helyzetbe robbant be 2022. február 24-én az oroszok Ukrajna elleni támadása. A háború néhány héten belül jelentős csapást mért a gazdasági kapcsolatokra. Azokat a külföldi vállalatokat, amelyek még Oroszországban működtek,

3 „Discours du Président de la République, Emmanuel Macron lors du forum économique à Saint-Pétersbourg”, *Élysée*, 2018. május 25., <https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2018/05/25/discours-du-president-de-la-republique-emmanuel-macron-lors-du-forum-economique-a-saint-petersbourg>.

4 Gueuti: „Payer le prix de rester ou celui de partir”.

5 Antoine Izambard: „France, Russia Baring Vostok Case: French banker's Battle Continues”, *Intelligence Online*, 2025. február 4., <https://www.intelligenceonline.com/europe-russia/2025/02/04/baring-vostok-case-french-banker-s-battle-continues.110371282-art>.

6 „Russia Toughens Sentence against French Banker Who Left Country”, *Arab News*, 2025. március 19., <https://www.arabnews.com/node/2594153/world>.

erőteljes nyomás alá helyezete az Európai Unió és több tagállam kormánya is: ki-jelentették, hogy akik nem vonulnak ki, azok közvetve a háborút támogatják, és „bűnrészesek” lesznek. A vállalatok oroszországi tevékenységét az Európai Unió tagállamai (köztük Franciaország) által 2026 januárjáig elfogadott 19 szankciós csomag is jelentősen megnehezítette, számos cég esetében pedig lehetetlenné is tette, és a kereskedelmi kapcsolatokat is jelentősen visszavetette.

Az oroszországi francia vállalatok száma 2021-ben még ötszáz körül lehetett, de a jelentős részük már 2022-ben úgy döntött, hogy felszámolja az ottani tevékenységét, és – a legtöbbször óriási veszteségekkel – elhagyja az agresszor államot. Így például a Renault gépjárműgyár helyi leányvállalata néhány hét alatt 45 ezer alkalmazotttól és Franciaország után a második legnagyobb piacról kényszerült lemondani – ráadásul úgy, hogy nem is sikerült értékesítenie a gyárait, ami összesen 2,3 milliárd eurós veszteséget jelentett a vállalatnak. Az egyik legnagyobb francia bank, a Société Générale 2023 áprilisában jelentette be a távozását, ami az esetében nagyjából 3,2 milliárd eurós veszteséget jelentett.⁷ Hosszas hezitálás után ugyanabban az évben távozott a Danone is, amely 1992-ben egyike volt az Oroszországban megtelepedett első francia nagyvállalatoknak. Az élelmiszeripari óriáscég 500 millió euró helyett csak 170 millióért tudta értékesíteni a helyi üzletágát. A Yale Egyetem kutatói által közzétett adatok szerint 2022 végére mindössze 24 olyan francia vállalat maradt, amelyik nyíltan vállalta az oroszországi jelenlétét.⁸ Egy 2024 februárjában közzétett lista szerint viszont 64 cég folytatta ott különböző módokon a működését. A legfrissebb (2026. januári) adatok szerint jelenleg 40 vállalat továbbra is aktív orosz területen, például leányvállalatokon keresztül vagy újabb befektetések indítása nélkül. Közéjük tartozik a BIC, a Veolia, az Orano, a Le Redoute, a Lacoste, a Vinci, a Sanofi és az Auchan is.⁹

Az Auchant éles támadások érik a francia sajtóban. 2024 végén felmerült, hogy az áruházlánc értékesíti az oroszországi üzletágát, néhány hónapja a vállalat vezetése mégis azt jelentette be, hogy ott is változatlanul folytatják a működést. Azzal érveltek, hogy a céljuk a helyi élelmiszer-ellátás biztosítása, illetve az

7 Marc Angran et al.: „Guerre en Ukraine: le fiasco du départ des entreprises françaises de Russie”, *Le Monde*, 2022. február 22., https://www.lemonde.fr/economie/article/2024/02/22/guerre-en-ukraine-le-fiasco-du-depart-des-entreprises-francaises-de-russie_6217867_3234.html.

8 „Over 1,000 Companies Have Curtailed Operations in Russia – But Some Remain”, *Yale School of Management*, 2024. január 28., <https://som.yale.edu/story/2022/over-1000-companies-have-curtailed-operations-russia-some-remain>.

9 „Yale CELI List of Companies Leaving and Staying in Russia”, *Yale School of Management*, 2023. július, <https://www.yalerussianbusinessretreat.com/>. Naponta frissített adatokkal szolgál: „Stop Doing Business with Russia”, *Leave Russia*, é. n., [#LeaveRussia: The List of Companies that Stopped or Still Working in Russia](#).

alkalmazottaik védelme. Azonban a cég elsősorban nem humanitárius indokból folytatja az oroszországi tevékenységét, hanem azért, mert a teljes bevételének a 10 százaléka onnan származik, még ha az utóbbi években jelentősen csökkent is a bevétele – s ezért merült fel az eladás lehetősége is. Egyelőre azonban nem kívánja áron alul értékesíteni a tulajdonos Mulliez család az oroszországi boltokat, hiszen egy ideje költséges átalakításokat hajt végre nemzetközi és hazai szinten is. 2025 első félévében ugyanis csak Franciaországban 147 milliós veszteséget kellett elkönyvelnie az áruházláncnak.¹⁰ Az Auchan tehát nem gondolkodik a kivonuláson, sőt modernizálta is az oroszországi üzletei működését – legalábbis az orosz TAdviser hírportál beszámolója szerint.¹¹ Az üzletlánc a konfliktusban érintett mindkét országban jelen van: Oroszországban 232, Ukrajnában 43 üzletet tart fenn.

A szintén a Mulliezék tulajdonában lévő Leroy Merlin barkácsüzletlánc ezen a néven megszűnt Oroszországban, de a 112 üzlet 2024-től felvette a Lemana nevet, s így működik tovább. A vállalatnak a hazai utáni legnagyobb bevételét az orosz piac biztosította korábban: 2022-ben például 7,158 milliárd eurót. Azóta viszont évről évre csökkent az orosz üzletekből befolyó pénzüsszeg: 2023-ban 6,06 milliárd, 2024-ben pedig 5,83 milliárd euróra esett vissza. Bár a vállalat többször bejelentette, hogy értékesíti a kinti üzleteit, de ahogy a fentiekből is kiderül, ez mindeddig nem történt meg, és papíron felfüggesztette ugyan a működését, de a valóságban új névvel, a tulajdonosi háló elfedésével folytatja a tevékenységét.¹²

A francia élelmiszeripari cégek közül a világ legnagyobb tejipari vállalatcsoportja, a Lactalis tovább folytatja az oroszországi működését. A cég összesen négy gyárat üzemeltet és 1900 alkalmazottat foglalkoztat ott, de három üzeme van Ukrajnában is, ahol 800 fő dolgozik. A Lactalis erős nyomás alá került az orosz riválisai által, de egyelőre nem kíván kivonulni az országból. Erre utal az is, hogy 2025 decemberében is adtak fel álláshirdetést.

10 „Auchan envisage le passage de ses supermarchés en France sous enseigne Intermarché”, *Les Échos Investir*, 2025. november 25., <https://investir.lesechos.fr/actu-des-valeurs/la-vie-des-actions/auchan-envisage-le-passage-de-ses-supermarches-en-france-sous-enseigne-intermarche-2200823>.

11 „RPA, AI, Predictive Analytics and 40 Projects. How Auchan Carried out a Digital Transformation in Russia”, *Tadviser*, 2025. november 23., [https://tadviser.com/index.php/Project:Digitalization_in_Auchan_Retail_Russia_\(Sber_Business_Soft_project\)](https://tadviser.com/index.php/Project:Digitalization_in_Auchan_Retail_Russia_(Sber_Business_Soft_project)).

12 „Leroy Merlin Remains Top Consumer Goods Company in Russia”, *Centre pour les Droits Humains et les Entreprises*, 2025. július 29., <https://www.business-humanrights.org/fr/derni%C3%A8res-actualit%C3%A9s/leroy-merlin-remains-top-consumer-goods-co-in-russia-despite-simulating-exit/>.

AZ ENERGIASZEKTORBAN ÉRINTETT FRANCIA VÁLLALATOK LÉPÉSEI

A francia–orosz gazdasági viszony egyik legösszetettebb területe az energiaszektor, de a nukleáris energia tekintetében különösen szorosnak mondható a kétoldalú reláció. A francia Framatome és Orano (az egykori Areva utóda) évtizedek óta együttműködik az orosz Roszatommal, de 2021-ben még jobban elmélyítették a kapcsolataikat. Többek között a Framatome az Európai Unióban működő 19 orosz tervezésű reaktor egy része (pl. Paks) esetében is átvenné a fűtőanyag gyártását az oroszoktól. Ez névlegesen segítené az EU által elvárt Oroszországtól való energiafüggetlenség elérését. A francia cég a németországi Lingenen, a Roszatom leányvállalatával, a TVEL-lel együttműködésben kíván orosz engedéllyel és orosz uránium felhasználásával fűtőanyagot előállítani, és csak fokozatosan kerülne a kizárólagos tulajdonába az egykori erőmű, de 2026 elején még nem kapta meg a német államtól az engedélyt.¹³ Berlin nem azért hezitál, mert ki akarja zárni az oroszokat, hanem igazából azt mérlegeli, hogy az amerikai Westinghouse-t vagy a francia Framatome-ot részesítse-e inkább előnyben.

Az orosz–francia együttműködés jelentősen szembemegy az amerikai érdekekkel, ezért Washington szeretné szankcionálni azt – de nem Moszkvával szemben, hanem Párizssal, hiszen a célja az lenne, hogy elősegítse a szektor amerikai szereplőjének, a Westinghouse-nak az európai terjeszkedését. Az orosz–francia szerződések ellenére a Framatome a fűtőanyagok tényleges gyártását az összes engedély birtokában is előreláthatólag legkorábban 2030-ban tudja majd megkezdeni, de a céget erős támadások érik. A nukleáris szektor mindazonáltal nehezen tud leválni Oroszországról, mert a nyersanyagigényét még az Amerikai Egyesült Államok is részben onnan szerzi be, és a kazahsztáni és üzbegisztáni uránbányák is a Roszatom leányvállalatai kezében vannak.¹⁴ Habár az új generációs atomerőművek esetében egyre ígéretesebb kísérletek zajlanak, amelyek pl. tóriumos és más sóoldvasos technológiát alkalmaznak, és ezzel jelentősen csökkentik az uránfüggőséget, arra az ásványkincsekre még mindig nagy mennyiségben szükség van a nukleáris energia előállításához. E tény pedig az Oroszországtól való teljes függetlenséget e szektorban szinte teljesen lehetetlenné teszi.

13 Luc André: „Nucléaire: l'étrange coopération de Framatome avec un industriel russe”, *L'Opinion*, 2025. december 23., <https://www.lopinion.fr/international/nucleaire-letrange-cooperation-de-framatome-avec-un-industriel-russe>.

14 Valérie Faudon, „Le nucléaire français n'est pas sous emprise russe – fact checking du rapport Greenpeace”, *RGN*, 2023. március 20., <https://www.sfen.org/rgn/le-nucleaire-francais-nest-pas-sous-emprise-russe-fact-checking-du-rapport-greenpeace/>; „Az orosz urán nélkül még az amerikai erőművek sem működnek”, *Világgazdaság*, 2022. május 26., <https://www.vg.hu/nemzetkozi-gazdasag/2022/05/az-orosz-uran-nelkul-meg-az-amerikai-eromuvek-sem-mukodnek>.

Hasonló a helyzet a kőolaj és a földgáz terén is. A fentebb már említett francia TotalEnergies nem adta el az oroszországi eszközeit, amelyekbe igen nagy összegeket fektetett be. Valójában az olaj- és gázipari nagyvállalat még mindig 19,4 százalékos részvényese a Novateknek, a második legjelentősebb orosz gáz-termelőnek, és több mint 20 százalékból tulajdonosa a Jamal LNG-nek, amely a cseppfolyósított földgáz (liquefied natural gas, LNG) előállító azonos nevű állomást üzemelteti Nyugat-Szibériában. Továbbá még mindig több mint 10 százaléknyi tulajdonrésze van az Északi-sark orosz területén jelenleg épülő Arctic LNG 2 üzemben is. A francia óriáscég nem kíván kivonulni Oroszországból, hiszen a Jamal LNG-vel kötött hosszú távú szerződése révén évente több mint 4 millió tonna LNG-t ad el – elsősorban Európába. Az ott kitermelt cseppfolyósított gáz egyik legnagyobb vásárlója maga Franciaország: 2024-ben 81 százalékkal nőtt az oda szállított mennyiség, amely nemcsak a hazai felhasználásra elegendő, hanem megemelt áron a további értékesítésre is. (Csak a francia és a spanyol kikötők tudják fogadni az Oroszországból érkező szállítmányokat.)

Ennek ellenére a TotalEnergies-sel szemben 2024-ben szenátusi bizottsági vizsgálat is folyt, és különböző civil szervezetek élesen támadták az oroszországi tevékenysége miatt.¹⁵ A meghallgatások során azonban fény derült arra is, hogy a szibériai Jamal-mezőn kitermelt LNG 80 százalékát tengeri úton Európába szállítják, így a cég Oroszországból történő kivonulása súlyos fennakadásokat okozna az uniós ellátásban. Patrick Pouyanné, a vállalat vezérigazgatója azt is nyilvánvalóvá tette, hogy az orosz földgázmezőkről való leválás komoly gázárrobbanás-hoz vezetne az egész kontinensen, az pedig akár társadalmi elégedetlenséghez is vezethet. Kiemelte továbbá, hogy az orosz–kínai vállalatokkal kötött hosszú távú szerződések felmondása akár 40-50 milliárd eurós kárt is okozhatnak a TotalEnergies-nek. A cég egyébként az alternatív energiaforrások területén is jelentős szereplő Európa-szerte, de Franciaországban különösen. Mindezek alapján a párizsi kormány egyáltalán nem erőlteti a cég kivonulását Oroszországból, de a mainstream körök részéről és a sajtóban többször is éles bírálatok érik. Például a zöldpárti ellenzéki szenátor, Yannick Jadot amiatt támadta a vállalatot, hogy az a moszkvai rendszert pénzeli Ukrajnával szemben. A TotalEnergies beperelte a politikus, de végül a bíróság nem nekik adott igazat.¹⁶

15 Romain David, „Importations de gaz russe: »Si l'on bannit le GNL russe, les prix du gaz en Europe vont repartir à la hausse«, avertit le PDG de TotalEnergies”, *Public Senat*, 2024. április. 29., <https://www.publicsenat.fr/actualites/economie/importations-de-gaz-russe-si-lon-bannit-le-gnl-russe-les-prix-du-gaz-en-europe-vont-repartir-a-la-hausse-avertit-le-pdg-de-totalenergies>.

16 „Yannick Jadot relaxé dans le cadre d'une plainte en diffamation de TotalEnergies”, *Le Monde*, 2025. június 6., https://www.lemonde.fr/societe/article/2025/06/06/yannick-jadot-relaxe-dans-le-cadre-d-une-plainte-en-diffamation-de-totalenergies_6610836_3224.html.

A 2025. december 17-én hozott európai parlamenti döntés szintén súlyos problémák elé állította a TotalEnergies-t. Az Európai Bizottság tervezete szerint ugyanis az európai vállalatok a jövőben nem vásárolhatnak orosz LNG-t. A rövid távú szerződések 2026 áprilisában lejárnak, és a hosszú távúak is érvényüket veszítik 2027 januárjában, köztük a TotalEnergies-é, amely egyébként 2041-ig érvényes (ez a sors vár a 2038-ig érvényes német SEFE-ére is). Ez óriási érvágást jelent Franciaország számára.

A TotalEnergies vezeti az európai importőrök listáját. 2025-ben 87 tartályhajó összesen 6,3 millió tonna orosz gázt szállított a francia kikötőkbe – ez az orosz Jamal terminálról Európába érkezett teljes mennyiség több mint 40 százaléka. A belgiumi Zeebrugge terminál 58 hajót fogadott, amelyekből együttesen 4,2 millió tonna gáz került a kontinensre. Kína, amely állítólag Oroszország új energiapartnere, ennél kevesebbet kapott: oda mindössze 51 hajó indult, 3,6 millió tonna gázzal. A számok azt mutatják, hogy továbbra is az EU Oroszország legjobb vevője: a 27 tagállam 2025-ben a Jamal összes exportjának 76,1 százalékát vásárolták meg, míg az előző évben a 75,4 százalékát, vagyis nem hogy csökkent volna, de nőtt is a függőség az elmúlt évben.¹⁷ Pouyanné szerint a TotalEnergies Törökország és India közvetítése révén 2027 után is meg tudja majd oldani az orosz LNG szállítását.¹⁸ Ennek kicsit ellentmond, hogy a fősodorhoz tartozó közéleti szereplők megnyugtatása érdekében azt is kijelentette, hogy 2028-ra elérhető lesz annyi nem orosz gáz, amellyel már lényegében ki lehet váltani az oroszot. E kijelentést elsősorban az Egyesült Államokon, Kanadán és Mexikón belül új helyszíneken is megindult gázkitermelésre alapozta.¹⁹ Egyes elemzők szerint azonban hiába áll majd rendelkezésre megfelelő mennyiségben gáz, az ára még okozhat negatív meglepetést, ami mégis a TotalEnergies-t készítheti esetleg trükkös módon orosz gáz Európába szállítására.

17 Peeter Helme, „Why Russian LNG Keeps Flowing Despite EU Bans”, *Euromaidan*, 2026. január 9., <https://euromaidanpress.com/2026/01/09/why-eu-still-buys-russian-lng/>.

18 „TotalEnergies CEO Flags Turkey and India as Alternative Markets for Russian LNG”, *OilPrice*, 2025. szeptember 30., <https://oilprice.com/Latest-Energy-News/World-News/TotalEnergies-CEO-Flags-Turkey-and-India-as-Alternative-Markets-for-Russian-LNG.html>.

19 „The CEO of a Major Importer of Russian LNG Stated that Europe Will Have No Trouble Replacing Gas from Russia”, *The Odessa Journal*, 2025. június 18., <https://odessa-journal.com/the-ceo-of-a-major-importer-of-russian-lng-stated-that-europe-will-have-no-trouble-replacing-gas-from-russia>.

FRANCIA VÁLLALATI ÜGYESKEDÉSEK

Ez a trükközés a kőolajvásárlások terén már meg is kezdődött. Francia vállalat ebben a szektorban nem tevékenykedik ugyan, de az ország Indián keresztül jelentős mennyiségben vásárolja az orosz finomított kőolajat. India olcsón veszi azt, majd drágábban továbbadja a nyugati országoknak, leginkább Franciaországnak. Az indiai–francia kereskedelmi forgalomban csak 2022 után jelentek meg a finomított kőolajtermékek, 2023-ban pedig azok tették ki az Indiából importált összes áru 19, 2024-ben pedig a 16 százalékát.²⁰ A franciák a teljes fogyasztásuk 6 százalékát onnan szerezték be 2023-ban²¹ és 2024-ben is.²²

Ezek az ügyeskedések nem számítanak egyedinek a francia–orosz gazdasági kapcsolatok esetében. A francia sportszergyártó vállalatot, a Decathlon például azzal vádolják, hogy látványosan kivonult ugyan Oroszországból, de Dubajban bejegyzett egy céget, amelyen keresztül diszkréten folytatja az értékesítést a Vlagyimir Putyin vezette országban, s a feltételezések szerint csak 2024-ben 12 millió dollár tiszta haszna származott belőle.²³

A FRANCIA–OROSZ KERESKEDELMI KAPCSOLATOK SZÁMOKBAN

A francia–orosz gazdasági kapcsolatok szempontjából érdemes rámutatni arra is, hogy az elérhető statisztikai adatok szerint 2022 februárja után jelentősen csökkent a felek kétoldali kereskedelmi forgalma. Míg e téren 2021-ig Oroszország volt Franciaország 11. legfontosabb partnere, addig 2023-ban már csak a 37., és abban az évben csupán 3,6 milliárd euró értékben importáltak orosz árut a franciák, pedig két évvel korábban ez az érték még 13 milliárd euró volt. 2024-ben viszont kissé növekedett az import: 4,1 milliárd eurót tett ki – és ez a bővülés egyértelműen az orosz LNG-hez köthető.²⁴

A francia export a 2021-es 6,5 milliárd euróról 2 milliárdra esett vissza, és így is maradt 2024-ig. Franciaország kereskedelmében Oroszországnak koráb-

20 Vincent Collen, „Comment le pétrole russe arrivera en Europe en passant par l'Inde”, *Les Échos*, 2022. június 24., <https://www.lesechos.fr/industrie-services/energie-environnement/comment-le-petrole-russe-arrivera-en-europe-en-passant-par-linde-1415585>.

21 „Des échanges franco-russes de biens fortement impactés par deux ans de guerre en Ukraine”, *Études et éclairages*, 2024. július 12., https://lekiosque.finances.gouv.fr/fichiers/etudes/tableaux/ee_97.pdf.

22 „Le Chiffre du commerce extérieur”, *DSECE*, https://lekiosque.finances.gouv.fr/site_fr/CPF/resultat_CPF.asp?id=P50IN_Z5520_Z5500&v=2.

23 „Decathlon: »un système opaque« pour continuer à vendre en Russie selon Disclose”, *Challenges*, 2023. december 9., https://www.challenges.fr/entreprise/commerce/decathlon-un-systeme-opaque-pour-continuer-a-vendre-en-russie-selon-disclose_877816.

24 „Le Chiffre du commerce extérieur”.

ban is minimális szerep jutott, annak csupán 1,8 százalékát tette ki, de már az is 0,4 százalékra csökkent. A nyersanyag-behozatal viszont továbbra is jelentős. A franciák a cseppfolyósított gáz 44 százalékát az Egyesült Államokból vásárolják, de a második helyen Oroszország áll, még mindig közel 20 százalékkal – a háború előtt az LNG 27 százaléka érkezett onnan. A kőolajimporttal kapcsolatos statisztikák szerint 2023-ban Oroszország még 9 százalékkal volt jelen Franciaországban, 2024-ben azonban szinte teljesen eltűnt.

Franciaország a legnagyobb műtrágyaimportőr is. A háború kezdete óta az orosz műtrágya exportja 86 százalékkal nőtt: a 2021-es 402.000 tonnáról 2023-ban 750.000 tonnára. Akkor Moszkva további illetékekkel sújtotta a műtrágya-értékesítést, és még abban az évben 110 millió dollár bevételre tett szert belőlük. 2024-ben mégsem csökkent lényegesen a felvásárolt műtrágya mennyisége.

Feltűnő, hogy a francia gazdasági minisztérium, amely gyakorlatilag a világ összes állama kapcsán évente közli a legfontosabb adatokat, Oroszország esetében ez az információközlés 2020 óta elmarad.²⁵ Amint azt a fenti példák is mutatták, az orosz áruk nem mindig oroszként érkeznek Franciaországba, és ez a franciák oroszországi exportja során is tapasztalható. Nemegyszer több közvetítőn keresztül jut el az egyik félhez a másik által előállított vagy kitermelt áru. Ez nem újszerű vagy egyedi jelenség, de 2022 óta különösen is torzírtja a valódi bilaterális kereskedelmi mutatókat.

Az adatszolgáltatást nehezíti továbbá az a tény is, hogy a két fél Moszkvában működő kereskedelmi és iparkamarája – franciaországi források szerint – teljesen az orosz hírszerzés karmai között van. Komoly érdemi információ 2022 óta nem is jelenik meg a honlapján.²⁶ A szervezet jelenlegi elnöke, Emmanuel Quidet nemrég kapott orosz útlevelet személyesen Putyin elnöktől. A kamara vezetőségi tagjai közül többen is jelentősen támogatják a jelenlegi orosz rezsimet. Ez nem teljesen új keletű, hiszen már 2016-ban, az akkori külkereskedelmi államtitkár, Matthias Fekl moszkvai látogatásakor is botrány tört ki, mert a szervezet tagjai élesen bírálták a francia politikai törekvéseket, és magát a politikust is kellemetlen helyzetbe hozták.

25 „Relations économiques France–Russie”, *Direction générale du Trésor*, 2021. március 11., <https://www.tresor.economie.gouv.fr/Pays/RU/les-relations-commerciales-bilaterales-franco-russes-juin-2018>.

26 *Chambre de commerce et d'industrie franco-russe*, é. n., <https://www.ccifr.ru/fr>.

A FRANCIAORSZÁGI OROSZ TURIZMUS ÉS A SZANKCIÓ SÚJTOTTA VAGYONOK

A gazdasági kapcsolatok szempontjából érdemes kiemelni a turizmust és az ingatlanpiaci kérdéseket is. 2022 után a Franciaországba látogató orosz turisták száma a nem hivatalos adatok szerint a tizedére csökkent. 2021-ben még több mint háromszázezer orosz állampolgár érkezett turisztikai céllal az országba, 2023-ban pedig csupán harmincezer. 2024-ben azonban már 123.890 orosz látogatott francia földre.²⁷ A sajtóban megjelent beszámolók szerint a földközi-tengeri nyaralóhelyeken lakók lényeges változást nem érzékeltek 2022 után sem: a gazdag orosz turisták továbbra is ott töltik az idejüket. A korábban is odalátogató leggazdagabbak közül nagyon keveset érintettek a szankciók.

Franciaországban több mint hatvan olyan orosz luxusingatlan található, amelyet a szankció következtében a hatóságok lefoglaltak.²⁸ Közéjük tartozik például két oligarchának, Mihail Fridmannak és Pjotr Avennek a Côte d'Azurön álló kastélya is. Az érintettek beperelték az Európai Uniót és a francia államot is, mert szerintük a szankció csak a villák eladását tiltja, de a tulajdonosok azokat továbbra is használhatják. Az EU illetékesei természetesen ezt vitatják, de a per már évek óta húzódik. A francia bíróság számára már az is problémát jelent, hogy a tulajdonosi hálót kibogozzák, ugyanis a legtöbb esetben az ingatlanok bonyolult céghálón keresztül kerültek az oligarchák tulajdonába. Az orosz-örmény milliárdos, Szamvel Karapetjan – több orosz oligarchához hasonlóan – támadást indított a francia bíróság ellen, miután az egy pénzmosási ügy miatt lefoglalta a riviérai villáját. Ő a Franciaország és Örményország között 1995-ben megkötött befektetési szerződésre hivatkozott. Bár az eljárások még nem zárultak le, a kezdeményezők tudják, hogy esélyeik sokkal jobbak, mint egy európai uniós bíróság esetén lenne. A beruházó és az állam közötti vitarendezés (Investor–State Dispute Settlement, ISDS) keretében megkeresett választottbíróknak ugyanis meg kell állapítaniuk, hogy az állam indok nélkül sajátította-e ki a felperes vagyonát – ami a kétoldalú szerződések szerint tilos, még akkor is, ha az szankciók alá esik. Az Európai Unió Bírósága már 2009-ben rámutatott erre a gyengeségre,

27 „Les arrivées touristiques russes augmentent malgré les sanctions de l'UE, les visas Harde?”, *Rencontres*, 2025. szeptember 23., <https://rencontres-tourisme-culturel.fr/les-arrivees-touristiques-russes-augmentent-malgre-les-sanctions-de-lue-les-visas-harde>.

28 „Liste des biens immobiliers faisant l'objet d'un gel en application du règlement (UE) 269/2014 modifié”, *Direction générale du Trésor*, 2025. július 24., <https://www.tresor.economie.gouv.fr/services-aux-entreprises/sanctions-economiques/liste-des-biens-immobiliers-faisant-l-objet-d-un-gel-en-application-du-reglement-ue-269-2014-modifie>.

de az „EU tagállamai akkor nem tettek semmit”.²⁹

Az oroszok franciaországi ingatlanvásárlási lelkesedése már az orosz–ukrán háború előtt erősen visszaesett, és az utóbbi években sokkal többet adnak el, mint amennyit vásárolnak. Míg 2015-ben a francia ingatlanpiaci forgalom 20 százalékában voltak érintettek az oroszok, addig jelenleg az elemzők szerint ennek a fele lehet az arányuk, mivel közben nagyon megszigorodtak az ellenőrzések.

A HADIIPARI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK NYOMAI

A francia–orosz gazdasági kapcsolatok ellentmondásossága a közlekedés és a hadiipar területén is tapasztalható. Például a Mediacités és az Observatoire des Armements információi szerint az Airbus és a Safran az európai embargó ellenére továbbra is ad el repülőgép-alkatrészeket Oroszországnak. A szaksajtó kiemeli, hogy a szankciók kijátszását egy kirgizisztáni székhelyű vállalat teszi lehetővé. A francia vállalatoknak az Oroszországgal való együttműködései kapcsán kevés információ lát napvilágot, de több esetben is felmerül a gyanú, hogy folytatja az oroszországi kereskedelmi tevékenységét. Nem is olyan régen az Elistair nevű lyoni székhelyű dróнгyártó céget gyanúsították meg ezzel. A vállalat vezetése cáfolta, hogy bármit is árulna az oroszoknak: kijelentette, hogy bár a korábbi ottani partnercége honlapján továbbra szerepelnek a termékei, mintha még árusítaná azokat, de ez nem igaz. Azt hangsúlyozta, hogy hiába kérte az árucikkei eltávolítását a honlapról, az orosz vállalat ezt nem tette meg.

A FRANCIAORSZÁGI OROSZ GAZDASÁGI JELENLÉT

Franciaországban kevésbé látható és követhető az oroszok gazdasági tevékenysége, és a hivatalos statisztikák szerint már 2022 előtt is csak alig néhány tucat jelentős vállalatuk működött ott.³⁰ Sok esetben inkább átláthatatlan hálózatokat hoznak létre Oroszországhoz köthető üzletemberek az országban, nemegyszer pedig valamely más államban bejegyzett cégeken keresztül tevékenykednek ott. Vannak, akiknek a kettős állampolgárságuk könnyíti meg az üzletelést. Ez volt a

29 Maxime Vaudano, „Les Européens sous la menace de lourdes pénalités financières en raison de vieux traités commerciaux signés par la Russie”, *Le Monde*, 2025. december 9., https://www.lemonde.fr/les-decodeurs/article/2025/12/09/pieges-par-leurs-vieux-traites-avec-la-russie-les-europeens-sous-la-menace-de-lourdes-penalites-financieres_6656573_4355770.html.

30 Marion Kindermans, „En France, les entreprises à capitaux russes font profil bas”, *Les Échos*, 2022. április 6., <https://www.lesechos.fr/pme-regions/actualite-pme/en-france-les-entreprises-a-capitaux-russes-font-profil-bas-1398723>.

helyzet a 2024 augusztusában előállított Pavel Durov, a Telegram applikáció milliárdos tulajdonosa esetében is, aki ellen jelenleg is számos ügy miatt folyik büntetőeljárás: például a birtokában lévő üzenetküldő applikációba nem építettek be semmilyen, a bűnözők elleni korlátozást; továbbá azzal gyanúsították, hogy az ukránok által is gyakran használt Telegramon megjelenő információkról az orosz titkosszolgálatokat is értesíti.

ÖSSZEGZÉS

A leírtakból is jól érzékelhető, hogy az orosz–francia gazdasági viszonyban és az azzal kapcsolatos kommunikációban nemegyszer ellentmondások figyelhetők meg. A téma kutatását és alapos feltérképezését nagymértékben nehezíti, hogy nagyon kevés a publikus adat, a hírportálok, újságok közlései pedig nem mindig megbízhatóak. A két fél gazdasági kapcsolatait 1991 óta folyamatos hullámlás jellemezte, de a viszony 2022 óta egyértelműen negatív irányt vett. A hivatalosan közzétett, látványos csökkenésre utaló adatok mindazonáltal sokszor csak a tendenciát mutatják, és nem a teljes valóságot, hiszen például a francia nyersanyag-behozatal (igaz, részben már feldolgozott formában) alig csökkent a háború kirobbanása óta.

Franciaország számára Oroszország már 1991 óta sem tartozott a legfontosabb kereskedelmi partnerek közé. A két állam közötti árucseré 2011-ben érte el az eddigi legnagyobb intenzitását: 20 milliárd eurót, amely a magyar–francia kereskedelem kétszerese.³¹ Az orosz–ukrán háború négy éve alatt a francia–orosz gazdasági kapcsolatok visszaestek, de nem szűntek meg. A francia vállalatok egy része nem számolta fel véglegesen az oroszországi érdekeltségét, amelyeket pedig igen, azok általában súlyos anyagi veszteségek árán távoztak. Párizs mindeközben a tudatában van annak, hogy a francia energiaszektornak az Oroszországról történő teljes leválása akadályokba ütközik, és a jelen viszonyok között szinte teljesen esélytelen. A francia vezetés a stratégiai autonómia nevében szeretne ugyan függetlenedni, de az egyelőre nem látszik teljes mértékben megvalósíthatónak, már csak azért sem, mert Franciaország nem akar az Egyesült Államoknak sem kiszolgáltatott lenni. Nagy dilemmát jelent, hogy meddig lehet észszerűen csökkenteni az oroszoktól való függést. Még ha – várhatóan a kiadások jelentős növekedése mellett – a gáz- és a kőolajimport terén elvileg nem

31 „Relations économiques bilatérales France–Hongrie”, *Direction générale du Trésor*, 2025. április 3., <https://www.tresor.economie.gouv.fr/Pays/HU/rerelations-economiques-bilaterales-france-hongrie#:~:text=La%20France%20demeure%20le%2010,de%2010%2C2%20Mds%20%E2%82%AC>.

is lehetetlen a teljes leválás, a francia energiaszektor számára megkerülhetetlen nukleáris erőművek nem tudnak Oroszország nélkül működni. Elsősorban nem is az uránium beszerzése a probléma, hiszen orosz dúsított urániumból csak 1200 tonnát vásárolt Franciaország 2025-ben,³² sokkal inkább a kiégett fűtőelemek elhelyezése és újrahasznosítása. Jelenleg kizárólag Oroszországban működik olyan üzem, amely képes a használt fűtőelemek bizonyos szintű újrahasznosítására.³³ A franciák megpróbálják csökkenteni a kiégett fűtőelemek elhelyezése miatti függőséget is. Párizs már 2022 óta komolyan tervezi, hogy létrehoz egy hasonló gyárat, de e téren mindeddig nem történt számottevő előrelépés, mivel az nemcsak költséges, de nagyon körülményes is, mert a sugárzástól való félelem miatt a lakosság erősen ellenzi minden azzal kapcsolatos projekt megvalósítását. Márpedig a nukleáris temetők nem épülnek olyan ütemben, amilyenben a hulladék keletkezik a jelenleg 49 működő (összesen 57) franciaországi reaktorban.³⁴

A francia instabil belpolitikai viszonyok és Macron elnök nemegyszer ellentmondásos, kényszerű diplomáciai lépései e kérdés kapcsán kiüresítik – a Franciaországban tradicionálisan fontos – rövid és hosszú távú stratégiai gondolkodást is. A jelenlegi makacs és kegyetlen moszkvai politika a franciáknak az oroszok iránti hagyományos bizalmát is teljesen vagy szinte teljesen felőrölte. A Putyin vezette Oroszországra komoly veszélyforrásként, a biztonság szempontjából rendkívüli kihívásként tekintenek, de megpróbálnak pragmatikus szempontokat is szem előtt tartani. Macron elnök azon bejelentése mögött, miszerint szeretne ismét párbeszédet folytatni Putyinnal, nem prioritásként ugyan, de ott vannak a gazdasági ügyek is.

Franciaország mindazonáltal a 2027-es elnökválasztásokig egyfajta bényultságban fog élni, ami aligha segíti az Oroszországgal kapcsolatos összetett kérdésnek az alapos átgondolását és a konkrét lépések megtételét. A francia példa mindenestre jól mutatja, mennyire komplex Európa és Oroszország gazdasági kapcsolatainak helyzete. A francia–orosz relációk alaposabb megismerése segíthet abban, hogy uniós szinten nagyobb őszinteséggel és a valós problémák szem előtt tartásával lehessen megtalálni a közös nevezőt, illetve képviselni a kö-

32 „France EDF Again Sends Spent Uranium State Owned Russian Firm Recycling”, *Médiapart*, 2025. november 16., <https://www.mediapart.fr/en/journal/ecologie/181125/frances-edf-again-sends-spent-uranium-state-owned-russian-firm-recycling>.

33 „Nucléaire: la France dépend toujours de la Russie?”, *Franceinfo*, 2025. november 22., <https://www.franceinfo.fr/vrai-ou-fake/nucleaire-la-france-depend-toujours-de-la-russie-7633241.html>.

34 Hortense Goulard, „Electricité: au plus fort de l'hiver, la France peut enfin compter sur son parc nucléaire”, *Les Échos*, 2026. január 6., <https://www.lesechos.fr/industrie-services/energie-environnement/electricite-au-plus-fort-de-lhiver-la-france-peut-enfin-compter-sur-son-parc-nucleaire-2207800>.

zös érdekeket.

Rövid távon a fennmaradó együttműködések elsősorban ellátásbiztonsági és gazdasági racionalitást tükröznek. Franciaország jelenlegi gazdasági kapcsolatai Oroszországgal egy olyan egyensúly keresésére irányulnak, amely a biztonsági kockázatok kezelése mellett minimalizálja a gazdasági és energetikai sokkhatásokat. Hogy ez az egyensúly fenntartható-e, és valóban hozzájárul-e Európa hosszú távú stabilitásához, az nagymértékben attól függ, sikerül-e a függőségeket fokozatosan csökkenteni anélkül, hogy új, hasonlóan kiszolgáltatott helyzetek jönnének létre. A gazdasági kapcsolatok fenntartása nem Moszkva politikájának legitimálását szolgálja, hanem annak biztosítását, hogy egy esetleges háború utáni rendezés során maradjon olyan csatorna, amelyen keresztül az európai stabilitás intézményes keretek között újraépíthető.

**MAGYAR
KÜLÜGYI
INTÉZET**